

izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni s štampiljko dot. organizacije.

Štane posamezna številka Dln 2.—, mesečno Dln 4.—, letoletno Dln 48.—, Za članstvo Izvod Dln 1.—.

Oglasil po ceniku. Rekopisi se ne vračajo.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, poštni predal 298.

Cekovni račun št. 13.562.
Telefon Interurban št. 3478.

Vse sile na delu

Ves ta mesec in ves januar pridojnega leta bodo naši zaupniki na delu za pojačanje našega tiska. Nikogar ni več med nami, ki bi ne znal ceniti vloge »Delavske Politike« med volilno borbo za Delavsko zbornico. V vseh večjih obratih Dravske banovine smo z udarno silo tiskane besede in učinkovite agitacije pridnih zaupnikov pobrali skoraj 75 odstotkov vseh oddanih glasov.

Treba je sedaj te pozicije držati, da, treba jih bo še pojačati, organizacijsko in idejno. Kako bi izgledala danes Delavska zbornica, če bi imeli

mi tudi v malih obratih vpliv, ki ga imamo v večjih tovarnah. Vse večje tovarne v Dravski banovini so socialistične. Tam imamo svoje obratne zaupnike, tam se čita »Delavska Politika« in »Delavec«.

V malih obratih še ni zaupnikov. Spravite v te obrate »Delavsko Politiko«, ki naj opravlja tam zaupniški posel. Izpodrinite iz njih vpliv »Jutra« in drugih listov, ki so vas tako grdo blatili in žalili pri zadnjih volitvah.

Obratni zaupniki so se zavezali, da bodo v teh dveh mesecih agitacije

nabrali 2000 naročnikov za »Delavsko Politiko«. Zavezali so se tudi, da bodo skrbeli za to, da bodo postali naročniki vsi, ki so dobivali list med volilno borbo brezplačno. Mi zaupamo v pridnost naših ljudi, zato ni nobenega dvoma, da bo akcija uspela. Čim bo delo pri kraju, bomo marljive zaupnike nagradili, njih imena pa v listih priobčili. Prešteli bomo uspeh tega dela in podvzeli vse, da bo izhajala »Delavska Politika« vsaj trikrat tedensko, če bo naročnikov zadosti, pa dnevno.

V Dravski banovini je najmanj

5000 naših pristašev, ki čitajo dnevno svoj časopis. Če bi imeli mi denar, kakor ga imajo naši nasprotniki, bi bili napravili že davno dnevnik in bi bili prišli šele potem k vam po naročnino. Mi pa nimamo denarja, zato prihajamo najprej po naročnino, da napravimo potem dnevnik.

Zavijajte rokave, vse hvalevredni borci in zaupniki, pa pokažite, da vam je ta akcija tako blizu in da je tako važna, kakor so bile zadnje volitve v Delavsko zbornico.

Revizija obrtnega zakona

Minister trgovine in industrije je nedavno objavil javnosti in interesiranim krogom, da je potrebno, da se novi obrtni zakon

stilistično predela,

ker so si nekatere določbe zakona v nasprotju med seboj in to povzroča nesoglasja glede veljavnosti določb zakona. Nimamo sumnje, da bi minister ne imel te želje, da se zakon uredi čim točneje, da v njem ne bo nasprotij. Z ministrovo izjavo je torej dano amstvo, da se zakon ne bo izpreminjal bistveno in posleščeval.

Ta namera ministra pa je dala podjetnikom povod, da

javno in tajno delujejo sploh za bistveno poslabšanje zakona,

zlasti določb glede varstva delavstva po delavnicah, tovarnah, trgovinah, bankah, pisarnah in ostalih podjetjih. Seveda tudi ne dvomimo, da imajo naši podjetniki v resnici take namere. Podjetniki so to svojo namero razkrili že takrat, ko je zakon stopil v veljavo in ko so zlasti delodajalske zadruge zahtevale, da naj se te določbe »za krajšo dobo« ne izvajajo, kar pomeni toliko, kakor dotlej, da se najde način in pot, da se te določbe sploh preprečijo.

Na odločen protest naših strokovnih organizacij je bila zahteva le zavrtnjena. In to, kar jim takrat ni uspelo, to poizkušajo zopet sedaj. Zahtevi zadrug se sedaj pridružujejo tudi trgovci. V ta namen so imeli dne 13. novembra sestanek v Beogradu predsedniki zbornic, na katerem so razpravljali o reviziji obrtnega zakona, kakor razglašajo sklicatelji sami, to je beograjska trgovinska zbornica. S trgovci in zadrugami bo nedvomno soglašala tudi industrija, kadar je govor o določbah zakona, ki štiti pomožno osebje v obratvališčih. Vprašanje nastane sedaj, je-li bosta ministrstvu trgovine in socialne politike zavrtnili zahteve podjetnikov?

Ali bo moč preprečiti, da se stilistična revizija zakona ne pretvori v bistveno revizijo,

kjer gre za varstvo pomožnega osebja?

Naše organizacije in Delavske zbornice so predložile potrebne stilistične predloge za revizijo zakona, ki se tičejo pomožnega osebja,

z odločno zahtevo,

„Kaj, sto hudičev, je to, da duh nikakor noče goreti in zgoreti!“

Krepimo, razširimo naše strokovne organizacije. Brez njih je delavstvo prepuščeno samovolji kapitalistov

Naš tisk naj bo kakor krik orjaka, naj obiše vsako delavsko hišo. Zato naročajte „Delavsko Politiko“ in delajte, da jo tudi drugi naroče

da se takoj potem izdajo izvršilne naredbe, ki naj štiti delavske in nameščenske plače, ureditev vajeniškega vprašanja in drugo.

Povsem opravičeno zahtevamo, da se neopravičene in nelojalne zahteve delodajalcev ne upoštevajo.

To je zahteva vseh delavcev in nameščencev v državi, je pa tudi glede na ugled našega socialnega skrbstva in spričo težkih razmer. Zakon je potreben besedne stilizacije, nikakor pa se ne sme dogoditi, da bi se

določbe obrtnega zakona glede na varstvo pomožnega osebja izpreminjale in poslabševale.

Hi koncu omenjamo še to, da bo sedaj pač vsakomur jasno, zakaj so podjetniki svoje službenice silili, da morajo glasovati pri volitvah v Delavsko zbornico za »plave«. Kranjski »Triglav« je to sicer jasno povedal, kakor smo citirali v zadnji številki »Delavca« na 4. strani, a revizija obrtnega zakona to še bolj potrjuje. Kajti Delavska zbornica v marksističnih rokah, to je v delavskih rokah, ni zaželjena kapitalistom.

Boj proti „marksizmu“ —

boj proti delavskim pravicam.

Nam vsem je že davno jasno, da je parola »boj proti marksizmu« le krinka, s katero se bori današnja kapitalistična družba proti delavstvu. To dejstvo smo sicer že nekajkrat povdarili in ga je sedaj po raznih volitvah treba iznova povdariti. Med volitvami so nasprotniki sami priznavali in se celo bahali s tem, da hočejo sodelovati s podjetniki. Te dni so se pa vršile volitve na Španskem in ker je beležiti reakcijo v španskih volitvah, povečujejo to reakcijo tako »klerikalni« kakor »napredni« listi, češ, da je čas, da se na Španskem zavezi modernizacija socialnopolitičnih in državljansko-pravnih zakonov.

Ta dejstva in tudi vsa druga poročanja o napredku reakcije nam jasno pričajo,

da buržuazija ne vodi borbe proti »marksizmu« za demokratične in socialne pravice delavskega razreda, marveč proti njim.

Delavstvo se nahaja sedaj dejansko v defenzivi. Njega naloga je, da obdrži svoje postojanke, in kjer reakcija preprečuje aktivno udejstvovanje, tam je potrebno, da delavstvo

širi in pogloblja svojo ideološko plat,

ki naj duhovno veže proletarske vrste. Reakcija ne nastopa prvič. Reakcija je v zadnjem stoletju nastopala že večkrat, toda ideologija proletarijata jo je vedno prebila in premagala. Pripomniti je še treba, da so prejšnje reakcije nastopale v manj razvitem gospodarstvu in da je reakcija imela več opore v družabnem sistemu.

Današnji razvoj kapitalizma je pa v krizi,

zagovornikov kapitalizma je peščica, dočim so na drugi strani ogromne množice delavstva in inteligence, ki se končno hote ali nehote

Če delavec hoče, se ustavijo vsa kolesa...

Če pa delavec hoče, da se močno čuje njegov glas, napne vse svoje moči in se posveti agitaciji za delavsko časopisje. Bodi zaveden sodrug in stori tudi Ti tako!

Trd bodi, neizprosno sodrug, jeklen, kadar je braniti pravice delavskega razreda.

(Prosto po Jurčiču.)

morajo duhovno zediniti

ter zahtevati svoje pravice do življenja.

To ni prerokovanje. To ni grožnja, marveč povsem logični zakon razvoja.

Diktature ne mislijo dati množicam pravic in kruha, ker so v rokah kapitalistov.

Ne mislijo uvesti pravičnih socialnih razmer, ne mislijo izpremeniti družabnega reda, marveč le

ohraniti oblast nad narodi.

In če snujejo razredne države, je to samo drugačno ime, namen pa isti.

Kako se bo delavstvo borilo v stanovskih državah, kjer bodo, je da-

nes težko govoriti podrobno. Konstatira se pa že danes lahko,

da se mora proletariati boriti v vsakršni formi vladavine v zmislu socialističnih načel

za svoje pravice, socialne in politične, ter bo to tudi delal in storil v obliki kakršna mu bo možna. Ta borba je utemeljena danes in bo utemeljena tudi v diktaturah, ker se življenjski pogoji z njimi ne izboljšajo, pač pa poslabšajo.

Zavedajmo se vedno in povsod, da je

boj proti »marksizmu« dejansko le boj proti pravicam delavstva, pa ne bomo nikdar zgrešili prave poti.

To smo vedeli in vemo danes po teh izkušnjah še mnogo bolje. Predvsem je pa veljalo za reakcijo načelo: uničiti demokracijo, da socializem ne pride do besede.

Za treznega opazovalca pa danes ni nobenega dvoma, da kapitalistično gospodarstvo razpada ter mu

mora slediti načrtno gospodarstvo

kot predhodnik socialističnega gospodarskega sistema. Dasi se danes ustvarja ponekde brutalne diktature kapitalistov, meščanskih strank v tej ali oni obliki, zgrajene na goli plemenski ali nacionalni šovinizem, to ne more imeti trajnega obstoja. Ne zadostujejo namreč šovinistične fraze, ker bo gospodarski proces sam pogoltnil narode tja, kamor spadajo, to je v opozicijo proti diktaturam. Ta okoliščina je silno važna.

Socializem mora zaradi tega gojiti kulturno, kritično, čvrsto in nekorrumpirano demokracijo.

To je predpogoj. Delavsko gibanje pa mora posezati tudi v vsa druga javna vprašanja. Skrbeti mora za reorganizacijo uprav, za liberalno

KDOR ŠE NI ČLAN »SVOBODE«, naj postane naročnik revije »Svobode«. Stane 3 Din mesečno. To je dragocen prijatelj, učitelj in sodrug!

gospodarsko politiko, kontrolo nad gospodarskimi podjetji, delavsko varstvo ter sooledovati v gospodarski politiki sploh.

Enako mora socialistično gibanje zahtevati

v mednarodni politiki smotreno udeleževanje.

Med te naloge spada sodelovanje držav, odpravno eksportnih premij, sodelovanje z Rusijo, boj proti avtarktični politiki ter podpirati in okrepiti socialistično internacionalo.

Predpogoji za udeleževanje socializma so podobni in

ker delavski razred v sedanjem gospodarskem sistemu ne more biti odpravljen, tudi ni mogoče, da bi socializem propadel.

Volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov za I. 1934 so razpisane

in se morajo izvršiti v teku meseca januarja. Za informacije se obračajte na tajništva svobodnih strokovnih organizacij.

Število delavskih zaupnikov se ravna po številu delavcev, ki so zaposleni v dotičnem podjetju, in sicer tako-le:

V podjetju, v katerem je zaposlenih:

1. do 20 delavcev, volijo vsi enega zaupnika; 2. od 21 do 50 delavcev, volijo ti največ tri zaupnike; 3. od 51 do 100 delavcev, volijo ti največ štiri zaupnike; 4. od 101 do 150 delavcev, volijo ti največ pet zaupnikov; 5. od 151 do 450 delavcev, volijo ti največ šest zaupnikov; 6. če je več, nego 451 delavcev, voli vsakič nadaljnjih 50 delavcev po enega zaupnika, toda skupaj ne smejo nikoli voliti več, nego 16 zaupnikov.

V podjetjih, v katerih je poleg delavcev zaposlenih več nego 10 nameščencev, smejo tudi delavci, kakor tudi nameščenci voliti posebne zaupnike.

V podjetjih, ki volijo skupno tri ali več zaupnikov, morajo izvoliti enega zaupnika nameščenci.

Če je podjetje sestavljeno iz več samostojnih oddelkov, sme izvoliti vsak oddelek posebne zaupnike; vendar pa ne sme biti skupno število teh zaupnikov večje, nego število zaupnikov in njih namestnikov, ki je določeno za dotično podjetje.

Volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov, kakor tudi njih namestnikov izvajajo volilni odbori.

V onih podjetjih, kjer so delavci tudi prej volili svoje zaupnike, sestavljajo ti zaupniki volilni odbor ter izvedejo nove volitve po teh navodilih.

V onih podjetjih, kjer delavci doslej niso volili svojih zaupnikov, ali kjer so vsi zaupniki izgubili mandat, izvede volitev poseben odbor. Ta volilni odbor sestavljajo najstarejši delavci dotičnega podjetja, ki jih mora biti toliko, kolikor je zaupnikov, ki se volijo v dotičnem podjetju. Poznejše volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov izvajajo delavski in nameščenski zaupniki sami, ki jim je mandat potekel.

Volilni odbor ne sme imeti manj nego tri člane. Potemtakem se mora volilni odbor v podjetjih, v katerih se ne voli več zaupnikov nego dva, izpolniti izmed delavcev, ki so najdalje zaposleni v dotičnem podjetju.

Volitve se lahko izvrše po skrajšanem volilnem postopku, če se zedinijo na tak postopek zainteresirane strokovne organizacije in podjetnik in če pristanejo na ta sporazum tri petine delavcev dotičnega podjetja, ali po rednem postopku, predpisanem v »Navodilih za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov«.

V podjetjih z manj kakor 10 zaposlenimi delavci se določijo zaupniki brez formalnega postopka tako, da sporoče zaupnika delavci poslodavcu in Delavski zbornici.

Zato, sodrugji, pokažimo sedaj tudi v vseh tovarnah, delavnicah in obratih, da smo tukaj MI, da morajo biti delavski zaupniki samo razredno zavedni sodrugji in sodružice,

Na vsi enega k drugemu

Socializem ne more propasti.

Marsikdo se čudi, da je »socializem« prišel v nekako defenzivo. Ni pa to prav nič čudnega. Demokracija in socialistično gibanje je v defenzivi predvsem zato, ker se delavstvo nahaja v težkih socialnih razmerah. Tudi je socialistično gibanje po vojni po raznih državah neenakomerno napredovalo. Socialisti niso vladali po vseh deželah in niso bili za vladanje dovolj pripravljeni. Ne morda zaradi svoje slabosti ali ne načelnosti, marveč mnogo bolj zaradi tega,

ker so bile za silo organiziranega proletarijata naloge prevelike,

ker so jih nasprotniki z vsemi svojimi silami ovirali v delovanju. Tudi najodličnejše ukrepe delavskih vlad in reforme za uvedbo socialističnega gospodarskega sistema so kapitalisti oklevetali in s terorjem kapitalističnih bank preprečili zlasti socialno skrbstvo, ki je bilo v teh težkih časih najvarnejše. Protiagitacija, šovinizem, obrekovanje, vse to je bilo netivo za indifferenčne množice, s katerim je kapitalizem podminiral vsa povojna leta socialistično gibanje.

Izgraditi novi družabni sistem, ni lahka stvar.

Tone Maček, Kako J. W. W. poje

Ameriški delavec stare šole je po svoji miselnosti konservativen. Vedno še živi v iluziji prosperitete in upa, da bo tudi sam danes ali jutri postal lahko kak obratovodja ali načelnik kakega podjetja. Zato je tudi največja ameriška delavska zveza A. F. L. (American Federation of Labour) vse prej kakor razredno zavedna, revolucionarna. Njen voditelj Green se prav v ničemer ne loči od kakega bančnega ravnatelja. V to zvezo se sprejemajo samo izučeni profesionisti, ki morajo biti stoojstni Amerikanci; črnci, priseljenci in težaki se ne sprejemajo. Potemtakem ni čudno, če ta velika organizacija ne mara biti v sklopu amsterdamske internacionale.

Ameriško delavstvo nižje vrste si je zato ustanovilo svojo posebno svetovno zvezo industrijskih delavcev (Industrial Workers of the World — na kratko I. W. W. ali Wobblly). V njej se zbira vse, brez ozira na raso, narodnost, vero in poklic kakor pravi njihova pesem:

*Si brat socialist? (Wobblly.) Potem poslušaj:
delavska zveza te vabi v svoj krog,
v našo veliko in močno delavsko zvezo.
Vsem, ki se trudijo, dopovedati skušaj,
ne glede na barvo kože in jezika slog,
ne glede na spol, vero, krst ali obrezo.
Delavec pridi, stopi v naše vrste,
postani socialist, potem bodo čvrste.
Skupno otrešimo s tlakov stoletnega jarma pezo.*

Ta organizacija se je zlasti zadnja leta pred vojno precej razvila, čeprav je številčno radi nestalnosti njenega članstva podvržena neprestani fluktuaciji in čeprav je oblasti niso nikdar hotele prav priznati in so njeno ilegalno delovanje na vse načine preganjale. Med vojno je bila I. W. W. edina, ki ni hotela podpirati oficijelne vojne politike in je celo, kar je bilo nekaj nezaslišanega, vpriporila v tovarnah za vojni material stavke. Radi tega je bilo več njenih voditeljev obsojenih na smrt, drugi pa na dosmrtno ječo. Nič čudnega, če je v takih razmerah začela zveza počasi razpadati: en del je prešel v komunistični tabor, en del, pod vodstvom De Leona, se je po vojni do neznačnosti skrčil, medtem ko so ostale skupine zapadle anarhistično-sindikalistični ideologiji in se po svoje borijo proti kugi konfidentovstva in špijonstva, ki jo vlada seje med nje. Kljub temu pomeni to ostanki, ki so se zadnje čase pod vplivom strahovite brezposelnosti začeli zopet zbirati, po oficijelnem priznanju »stalno ogrožanje javnega reda in miru«. Kajti njihovo članstvo, ki potuje kot priložnostni delavec, tramp

ali vagant s trebuhom za kruhom po vseh Zedinjenih državah, nosi iz mesta v mesto, iz sela v selo, od farme do farme, od gozda do gozda, naležljive klice nevarne revolte.

V teh masah deklariranega proletarijata se je porodilo mnogo značilnih borbenih pesmi in popevk. Njih programatična ideologija je precej konfuзна: priznavajo se k internacionalni, vendar njih internacionala še ni internacionala vsega človeštva, temveč velika zveza industrijskega delavstva, in njihovo bojno sredstvo je splošna stavka. Politiki so jim enostavno goljufi, podjetniki pa paraziti. Največji škodljivci delavskih interesov je pa stavkোকaz. Njih pesmi največkrat niso niti prave pesmi v našem smislu, temveč pojo na melodije raznih šlagerjev, evropskih socialističnih pesmi in celo na melodije starih religioznih pesmi razne priložnostne, na hitro roko izmišljene in neopiljene tekste, ki pa so za nebulozno-radikalno miselnost te mase tembolj značilni. Paraziti, špijlji, solidarizem vseh delavcev brez razlike, generalne stavke, stavkোকazi in sabotaža igrajo v teh tekstih glavno vlogo. Na primer:

*50.000 sekačev zapušač današnje gozdove in les,
50.000 nahrbtnikov čaka nabasanih, zmetanih na kup vsepočez,
50.000 pogradov bo praznih, stenčam ne bo več krvi,
50.000 teles ne bo se več valjalo brez spanja po njih vse noči.
Vse so prenesli, ko pa so jim nastavili na vrat še nož,
je stopilo v stavko 50.000 mož.*

Zbor:

*En sam si ne upa reči: gospod, izkoriščaš nas daleč preko postav;
ker ve, da zletel bi na cesto; ali nas je 50.000 glav.
Ti kapitalist ti, prijeto ni to, seveda,
pa vsaj priznaj, da ti strah izpod čela gleda.*

Borbenost I. W. W. je njene člane neštetokrat dovedla v ječo, iz katere so išle potem njihove značilne jetniške pesmi. Najpomembnejši pesnik I. W. W. je Joe Hill, ki je v čikaški ječi še dan pred svojo usmrtitvijo napisal v preprostih verzih človeško pretresljivo »Testament«. Iz temne ječe skozi železno zamreženo mrežo je pel svojim preganjanim bratom, te brezprogramne in razcepilne, a iskrene in odločne organizacije, tudi neki Harrison George leta 1917 v kaznilnici v Cooku, preden je postal žrtev rablja. Njegove pesmi je poleg drugih uvrstil Upton Sinclair v svojo zbirko »Pesmi vislških ptičev«. Navajam tukaj v prevodu po nemškem besedilu Ilse Kulcsarjeve še dve značilni pesmi »Hymno I. W. W.« in »Stavkোকaza«, ki ga ameriški delavci zaničljivo imenujejo »Scissor Bill«, nebodigatreba, ali pa tudi »missinglink«, kar bi pomenilo nekaj v sredi med človekom in opico.

naprej! Tako mora biti naše stremljenje.

Svet mora v naš tabor, svet mora spoznati resnico!

Slišati jo mora in izvojevati, da se bo slišala.

Ogromna je ta naloga, ki jo bo izvršil samo zdrav in žilav delavski pokret, sloneč na načelih socializma.

Torej samo naprej!

Kako je bilo gospodarstvo v Jugoslaviji v mesecu septembru 1933?!

(Po statistiki Središnjega urada za zavarovanje delavcev.)

Od vseh zavarovanih delavcev in nameščencev v mesecu septembru tega leta je bilo zaposlenih pri posameznih večjih panogah:

trgovina	51.524 del. in nam.
drvarji in žage	40.957 del. in nam.
tekstil. industrija	37.282 del. in nam.
živil. industrija	36.546 del. in nam.
kovin. industrija	29.840 del. in nam.

pri občini in drugih
javnih delih 28.264 del. in nam.
hišni posli 54.862 del. in nam.

Če izvajamo rudarje in poljedeljsko delavstvo, ki niso zavarovani pri OUZD, je najmanj zaposlenega delavstva in nameščentva, nekako 5000, v industriji papirja, ki ima samo 4297 in industriji usnja ter gumiya le 3819 delavcev.

Če vzoredimo stanje posameznih gospodarskih panog v letošnjem septembru s stanjem septembra lanskega leta, je splošen gospodarski položaj z ozirom na zaposleno delavstvo letos za 14.444 delavcev slabši. Toliko je letos manj delavcev zaposlenih.

Pa dec je v prvi vrsti zakrivila stavbinska industrija (zidanje hiš), ki zaposluje letos 14.130 delavcev manj kakor lani. S stavbinsko industrijo so padle tudi kamnoseška, opekarska in cementna industrija, in sicer imajo 2753 manj zaposlenih delavcev kakor lani. Padla je lesna industrija (mizarji za 1182 manj kakor lani) ter ključavničarski obrati kot del kovinske industrije, ki so podli za 1748 delavcev.

Padec stavbinske industrije je posebno občuten na področju uprave Beograda (letos za 4214 delavcev manj) in v Zagrebu (letos za 3059 delavcev manj).

Pri ostalih večjih panogah je večji padec v dveh industrijskih skupinah, katerih financiranje je odvisno od države. To so: **železnice** (padec za 3633 delavcev) in **tobačne tovarne** (padec za 3322 delavcev in delavk).

Graditev železnih cest zaposluje mnogo manj delavcev na področju Dunavske banovine (končala so se dela pri Pančevskih rtih), a na področju ostalih banovin kažejo neznačen porast (n. pr. v Dravski, Primorski in Moravski banovini). Nekaj več

teh del se vrši samo na področju Vardarske banovine (za 1499 delavcev več od lani), kjer se gradi železnica Priština—Peč.

Tobačna industrija zaposluje letos mnogo manj delavstva in to predvsem v Zetski za 1025 delavcev manj in v Vardarski banovini (za 1729 delavcev manj).

Industrija kamnolomov, opekarn in cementarne pada v področju Dunavske (za 2148 delavcev manj) in Savske banovine (za 660 delavcev manj), a lesna industrija na področju Dravske (za 651 delavcev manj), Dunavske (za 280) in Savske banovine (za 233 delavcev manj).

K gospodarskim panogam, ki kažejo porast zaposlitve napram letu 1933, pride v prvi vrsti **tekstilna industrija**, ki zaposluje letos 5864 delavcev več kakor lani. Znatno porast kaže ta industrija na področju Dravske banovine, kjer zaposluje 1979 delavcev več ter na področju Savske banovine, kjer zaposluje za 1646 delavcev več in Moravske banovine za 867 delavcev več. Zboljšanje v zaposlovanju kaže tudi lesna-žagarska industrija, ki zaposluje 2366 delavcev več, občinska in javna dela (1852 delavcev več) in poljedelska dela (za 1535 delavcev več).

Od teh ima večjo zaposlitev lesno-žagarska industrija v Vrbaški (za 2431 več) in Drinski banovini (za 1562 več).

Občinska in javna dela zaposlujejo letos več nego lani posebno na področju Savske banovine (za 1593 več); nekoliko slabše je v Vrbavski in Dunavski banovini. Poljedelska dela so večja na področju Dunavske banovine (za 1187) radi mlatitve, ki je bila letos zapoznela.

Zlato naše hrane

„Pekate“

Makaroni, spageti in juhine zakuhe.

Himna J. W. W.

*Ko v spoznanju skupnosti delavstvo se strne v fronto močno,
pokažite potem nam silo pod soncem bolj mogočno.
Kaj na zemlji je slabotnejše ko človek, ki sam se ukvarja neodločno?
A združeni smo jaka sila!*

Zbor: Sodrugi kvišku, strumno v vrste!
Sodrugi kvišku, strumno v vrste!
Sodrugi kvišku, strumno v vrste,
ker združeni smo jaka sila!

*Gradili smo vele mesta, polagali železnic tire,
smo vlivati, kovali stroje, v pragozdu brusili sekire,
ob stvarstvu naših rok stojimo gladni, zapirajo nam ga ovire.
A združeni smo jaka sila!*

Zbor: Sodrugi kvišku, ...
*Svet laste si danes trotje, čeprav pripada samo nam,
polagali smo kamen h kamnu, mar v stvarjali smo vse zamaš?
Delavčev je svet, ne da bi suženj, da gospodar bi v njem bil sam!
Saj združeni smo jaka sila!*

Zbor: Sodrugi kvišku, ...
*Njim je vsega v izobilju, zlata, zabav, vse zemlje krog,
kolesje vendar se ne suče brez naše volje, naših rok;
V tem spoznanju našli bomo pot k svobodi iz nadlog!
Ker združeni smo jaka sila!*

Zbor: Sodrugi kvišku, ...
*V rokah naših moč počiva, silnejša kakor denar,
moč, ki mnogo je silnejša, ko vseh armad sveta udar;
na pogorišču prošlosti zgradili bomo življenju novemu oltar!
Ker združeni smo jaka sila!*

Zbor: Sodrugi kvišku, strumno v vrste!
Sodrugi kvišku, strumno v vrste!
Sodrugi kvišku, strumno v vrste,
ker združeni smo jaka sila!

Skrb za brezposelne

Predsedništvo Ujedinjenog Radničkog Sindikalnog Saveza Jugoslavije je izdalo na vse organizacije sledeči poziv:

Najvažnejše naloge svobodnih delavskih in nameščenskih organizacij so zahteve, da se preskrbi brezposelne.

Lanskega decembra je bilo zaposlenih 523.000 delavcev, a letos meseca junija se je število brezposelnih povečalo nad 14.000 delavcev. To priča, da je bila leta 1933 gospodarska kriza mnogo hujša in težja od prejšnjih let.

Tekom letne delovne sezone smo imeli mnogo brezposelnih delavcev in nameščencev. Stavbinska stroka je bila zelo slaba. V drugih gospodarskih panogah, kjer je bilo še dela, so bile mezde in plače tako nizke, da se z njimi takorekoč ni dalo ne živeti ne umreti, tem manj pa še kaj prihraniti za zimsko dobo, ko je potrebno kurivo, tople obleke in hrane.

Naše strokovne organizacije in Borze dela so morale v letni sezoni izdajati veliko brezposelnih podpor ter so sedaj pred zimo same v težkem položaju, dajati izdatne podpore.

Izdatki v letošnji zimi za omiljenje bede brezposelnih bodo še večji nego so bili dosedaj. Ves strokovni pokret svobodnih strokovnih organi-

ŽEPNI KOLEDARJI ZA LETO 1934 se razpošiljajo. Podružnice, ki jih še niso naročile, naj to takoj store. Pozneje, ko bodo zmanjkali, bo prepozno. Koledar je lepo urejevan in vezan ter s svinčnikom. Stane 10 Din.

zacija je v velikih skrbah, kako pomagati brezposelnim.

Zato je treba oziveti našo javno akcijo. Naša zahteva mora biti: **Uveljaviti se mora obvezno zavarovanje delavcev in nameščencev zoper brezposelnost!**

Dokler to zavarovanje nima izvrševalne moči, mora dati država iz javnih sredstev javnim borzam dela ter delavskim strokovnim organizacijam takšne zneske na razpolago, koliko bodo v to svrhu potrebovale.

Mestne in podeželske občine morajo skozi zimo obvezno skrbeti za kurjavo in brezplačna stanovanja za brezposelne delavce in nameščence v svoji občini. Od brezposelnih delavcev in nameščencev se ne smejo izterjati davčni zaostanki, dokler traja njihova brezposelnost.

Predsedstvo URSSJ.

O novih taksah

Ministrstvo financ je objavilo dne 16. avgusta t. l. razpis, po katerem se naj izterjavajo takse za službena razmerja. Zakon o taksah na službena razmerja še ni izenačen. Za Dravsko banovino in Dalmacijo velja zaradi tega v glavnem pristojbinski davek iz leta 1850 in zakon o taksah.

Na podlagi razpisa finančnega ministrstva se mora ta davek sedaj izterjavati za pet let nazaj.

Taksi so obvezane vse službene pogodbe med delodajalci in delojemalci. Taksi je zavezano službeno razmerje pomožnega osebja, ki je urejeno s službeno pogodbo v smislu § 207 o. z. in § 5 zakona o zaščiti delavcev ter službeno razmerje trgovskega in ostalega višjega pomožnega osebja po § 324 o. z.

Taksa velja samo takrat, če obstoji kakšna listina, ki določa ali približno ureditve službenega razmerja. Če ni pogodbe ali listine, taksa ne velja. Taksi so podvržena torej pogodbeni in programatični nameščenju. Z dopisi sklenjen dogovor je tudi podvržen taki, istotako zapisniki sej, kjer se sklepa o nameščenjih s plačo, ali če so prejemi določeni po statutu.

Taksi niso podvrženi razporedi in osebne listine, zapisniki o sejah, ki funkcionarje samo pooblaščajo k namestitvam službenih oseb, poslovni redi, pravilniki, ki ne navajajo konkretnih prejemkov itd.

Delavci večinoma ne bodo obremenjeni s to takso, razen onih, ki opravljajo posebne posle in imajo

službo pogodbeno sklenjeno. Taki so delovodje, strojniki, skladiščniki, manipulant. **Kolektivne in učne pogodbe so pa proste taks.**

Skoraj brez izjeme pa podležejo taksi trgovski nameščenci ter bančni in industrijski uradniki, ki imajo službene pragmatike.

Istotako so podvrženi taksi javni uradniki teritorialnih občin in samoupravnih ustanov, to je pri mestih in raznih zbornicah ter socialnih zavodih. Takse so pa oproščeni državni uslužbenci, državno prometno osebje, častniki in banovinski uslužbenci.

Taksa se pobira v dveh smereh. Pri višjih poslih in pisarniškkih poslih po 1 odst., pri uslužbencih, ki opravljajo podrejena opravila, pa po pol odstotka.

S tem uveljavljenim taksnim zakonom so nameščenci in delavci, ki imajo pismeno ugotovljeno službeno razmerje, dvakrat obdavčeni; prvič z davkom o zaslužku in drugič s to aktivirano takso.

ŽE SEDAJ PLAČUJTE

članarino Cankarjevi družbi za leto 1934-35. Storite, če ne gre drugače, na obroke po 2.50 Din tedensko ali 5 Din mesečno. Tako boste dali 20 Din, ko sami ne boste vedeli, kdaj, a v jeseni leta 1934 boste dobili zopet štiri lepe knjige.

Še enkrat: Izvoljena delegacija na listi Strokovne komisije v Delavsko zbornico

V zadnji številki se je zgodila neprijetna pomena, da je tiskarski stroj natisnil nekoliko narobe našo delegacijo v novo Delavsko zbornico. To sedaj popravljamo.

Izvoljeni so v delavski skupini, in sicer 23 po številu:

Melior Čobal, ravnatelj konsuma, Zagorje
Toman Franc, kovinar, Jesenice
Vučko Ivan, tekstilec, Maribor
Murn Filip, rudar, Trbovlje
Jakomin Lovro, strokovni tajnik, Ljubljana
Šušteršič Franc, zidar, Ljubljana
Svetek Franc, združni tajnik, Ljubljana
Bricelj Niko, mizar, Ljubljana
Kerč Franc, kemični delavec, Ljubljana
Godnik Viktor, zlatar, Celje
Arh Juri, strokovni tajnik, Zagorje
Čelešnik Rado, uradnik OUZD, Ljubljana
Selan Marija, tajnica gospod. pom., Ljubljana
Prezeli Anton, krojač, Ljubljana
Moškič Jože, grafični pomožni delavec, Ljubljana
Sedej Lojze, uradnik, Ljubljana

Kellner Alojz, steklar, Hrastnik
Dvoršak Ivan, mestni delavec, Maribor
Ravšer Anton, rudar, Črna
Bester Alojz, kovinar, Moste pri Ljubljani
Jelen Adol, novinar, Maribor
Sova Stane, predilničar, Tržič
Čamernik Ivan, tobačni delavec, Ljubljana

V nameščenski skupini pa:
Petijan Josip, uradnik, Maribor
Pibrovec Rudolf, trgovski nam., Celje

Namestniki pa slede po vrsti kandidatne liste in so kandidati od 24 naprej pri splošni skupini in od 3 naprej pri nameščenski skupini kot namestniki.

POSTANITE NAROČNIK »DELAVSKE POLITIKE«!

Naš list mora v vsako našo hišo. Pokažimo s tem, da smo »MI«!

